

تمرین علوم و فنون ادبی ۲ ویژه ایام نوروز

ابیات زیر را تقطیع به ارکان کنید، نشانه هجایی و وزن هر کدام را مشخص کنید. نوع تک لختی یا دولختی همسان را هم مشخص کنید.

سلسله موی دوست حلقه دام بلاست	هر که در این حلقه نیست فارغ از این ماجراست
گر بزندم به تیغ در نظرش بی دریغ	دیدن او یک نظر صد چو منش خونبهاست
گر برود جان ما در طلب وصل دوست	حیف نباشد که دوست دوست تر از جان ماست
دعوی عشاق را شرع نخواهد بیان	گونه زردش دلیل ناله زارش گواست
مایه پرهیزگار قوت صبر است و عقل	عقل گرفتار عشق صبر زبون هواست
دلشده پایبند گردن جان در کمند	زهره گفتار نه کاین چه سبب وان چراست
مالک ملک وجود حاکم رد و قبول	هر چه کند جور نیست و تو بنالی جفاست
تیغ بر آر از نیام زهر برافکن به جام	کز قبل ما قبول وز طرف ما رضاست
گر بنوازی به لطف و بگدازی به قهر	حکم تو بر من روان زجر تو بر من رواست
هر که به جور رقیب یا به جفای حبیب	عهد فرامش کند مدعی بی وفاست
سعدی از اخلاق دوست هر چه برآید نکوست	گو همه دشنام گو کز لب شیرین دعاست

دیدار یار غایب دانی چه ذوق دارد	ابری که در بیابان بر تشنه ای ببارد
ای بوی آشنایی دانستم از کجایی	پیغام وصل جانان پیوند روح دارد
سودای عشق پختن عقم نمی پسندد	فرمان عقل بردن عشقم نمی گذارد
باشد که خود به رحمت یاد آورند ما را	و نه کدام قاصد پیغام ما گزارد
هم عارفان عاشق دانند حال مسکین	گر عارفی بنالد یا عاشقی بزارد
زهرم چو نوشدارو از دست یار شیرین	بر دل خوشست نوشم بی او نمی گوارد
پایی که برنیارد روزی به سنگ عشقی	گوییم جان ندارد یا دل نمی سپارد
مشغول عشق جانان گر عاشقیست صادق	در روز تیرباران باید که سر نخارد

بی‌حاصلت یارا اوقات زندگانی الا دمی که یاری با همدمی برآرد

دانی چرا نشیند سعدی به کنج خلوت کز دست خوبرویان بیرون شدن نیارد